

VRAGEN EN ANTWOORDEN

**Tweede omgevingsberaad 20 september 2021 windturbines
in het zoekgebied Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein
in Amsterdam**

COLOFON

Uitgave:

Amsterdam Wind 2022

Redactie:

Frank Boon, Daphne Meijer

Vormgeving:

Philipp van Ekeren, Tjasker Design

Voorbehoud:

We hebben ons uiterste best gedaan om de gestelde vragen zo volledig en zorgvuldig mogelijk te beantwoorden. Het kan desondanks voorkomen dat antwoorden niet meer actueel zijn, onvolledig of onderling tegenstrijdig zijn. We horen het graag wanneer dit het geval is, zodat we dit kunnen toelichten en/of herstellen.

17 januari 2022

NDSM
ENERGIE

Amster
dam
wind

The logo graphic for Amsterdam Wind consists of three stylized, overlapping shapes that resemble wind turbine blades or sails. The top shape is blue, the middle one is red, and the bottom one is a darker red. They are arranged in a vertical, slightly overlapping sequence.

INHOUDSOPGAVE

NDSM
ENERGIE

INLEIDING	4
PLENAIRE VRAGEN	5
Proces	5
Normen, geluid en Nevele arrest.....	7
NRD en MER	9
FINANCIËLE PARTICIPATIE	12
Business case	12
Omgevingsfonds en SDE	13
Procedure planschade	15
Participatie	17
Samenwerking energiecoöperaties	20
Overig	21
RUIMTELIJKE INPASSING	22
Varianten en alternatieven	22
Aantallen, locaties, hoogte en visualisaties	24
Autonome ontwikkeling	27
Effecten op bedrijven	28
Overig	30
GELUID, GEZONDHEID, SLAGSCHADUW EN NATUUR	31
Geluid, gezondheid en slagschaduw	31
Natuur	33

Voor u ligt het vraag- en antwoorddocument van het tweede omgevingsberaad over de plannen voor coöperatieve windturbines van Amsterdam Wind en NDSM Energie. Inmiddels hebben er twee omgevingsberaden plaatsgevonden over windturbines voor het zoekgebied Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein. Van het eerste beraad verscheen een verslag en een vraag- en antwoorddocument. Ook van het tweede beraad is een verslag gemaakt.

Dit document is de weerslag van de vragen die er tijdens de tweede avond gesteld zijn en de vragen die schriftelijk zijn binnengekomen bij het projectteam.

Het omgevingsberaad is een uitwisseling met verschillende vertegenwoordigers van belangengroepen en bewoners uit de omgeving. De bijeenkomsten werden georganiseerd door de initiatiefnemers van coöperatieve windturbines in dit gebied, NDSM Energie en Amsterdam Wind. De omgevingsberaden zijn een belangrijk onderdeel van het Participatieplan Coöperatieve windturbines Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein.

TWEDE OMGEVINGSBERAAD

Het tweede omgevingsberaad, dat op 20 september heeft plaatsgevonden, bestond uit een plenair deel en enkele ronden langs drie thematafels. Op de agenda stond de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), waarin beschreven staat welke onderzoeken er moeten worden uitgevoerd om te komen

tot de Milieueffectrapportage (MER). Dit riep vragen op over zowel de procedure als de inhoud van de NRD en de MER, die hieronder worden beantwoord.

Hiernaast was er aan de tafels ruimte voor een terugblik op het eerste omgevingsberaad, en voor andere gespreksonderwerpen.

Behalve tijdens de plenaire sessie konden bezoekers aan drie thematafels hun opmerkingen plaatsen en vragen stellen.

De onderwerpen waren:

- Financiële participatie
- Ruimtelijke inpassing
- Natuur en ecologie, slagschaduw en geluid

Hiernaast was het mogelijk vragen te stellen aan een vertegenwoordiger van de Gemeente

Amsterdam over het besluitvormingsproces. De deelnemers hebben zowel plenair als bij de thematafels vragen gesteld.

In dit document beantwoorden we deze vragen op dezelfde manier als we dat ook na het eerste omgevingsberaad hebben gedaan. Het vraag- en antwoorddocument van de eerste avond is te vinden op <https://amsterdam-wind.nl/wp-content/uploads/2021/10/Vraag-en-antwoord-document-Omgevingsberaad-1-2.pdf>.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN

Behalve tijdens het omgevingsberaad heeft het projectteam ook schriftelijke vragen ontvangen. Deze zijn ook te vinden in dit document, gerubriceerd per context en thema.

CONTEXT EN THEMA

Dit vraag- en antwoorddocument is gestructureerd per context, en daarna gebundeld per thema. Zo kunnen de vragenstellers hun vragen en antwoorden snel terugvinden. Het gevolg is wel dat enkele vragen hierdoor meerdere keren voorkomen, vaak in net iets andere bewoordingen. De reden hiervoor is dat (ongeveer) dezelfde vraag door meerdere mensen op meerdere plekken is gesteld, bijvoorbeeld zowel aan een thematafel als schriftelijk, en soms ook in een andere context. Sommige onderwerpen komen dan ook meermalen terug.

VRAGEN

Kunnen de aanwezigen van de coöperaties zich voorstellen?

Zijn er ook mensen die buiten het projectgebied wonen uitgenodigd voor het omgevingsberaad?

Is de gemeente Oostzaan ook geïnformeerd, ook de gemeenteraad?

Denkt u dat de coöperaties het vertrouwen van mensen in de omgeving hebben?

Wat gebeurt er als we niet meer komen naar het omgevingsberaad?

Is het afkopen? Ik ben bang dat als ik nu mee denk dat ik dan niet meer tegen kan zijn.

In een antwoord van 5 juli las ik, dat de Gemeente Amsterdam beslist op een later moment of er daadwerkelijk een vergunning wordt verleend. Klopt dat? Mij lijkt dat niet eerlijk i.v.m. belangenverstrengeling. De betreffende wethouder is de windturbines aan het doordrukken, en ik ga ervan uit, dat het college daar achter staat. Het kan toch niet zo zijn de het betreffende college dan ook nog eens beslist over vergunningverlening?

ANTWOORD

Namens de energiecoöperaties, gemeente en experts waren de volgende mensen aanwezig op het tweede omgevingsberaad:

Het projectteam van de energiecoöperaties: Frank Boon (Zuiderlicht/Amsterdam Wind), Keijen van Eijk (NDSM Energie), Inge Verhoef (de Windvogel/Amsterdam Wind), Marco Spaans (de Windvogel/Amsterdam Wind), Tineke de Vries (Amsterdam Energie/Amsterdam Wind) en Daphne Meijer (gastvrouw, Amsterdam Energie/Amsterdam Wind); Gemeente Amsterdam: Martijn ten Klooster (gedetacheerd door Pondera Consult); Bosch & Van Rijn: Robin Hoenkamp en Laurens Kik; Bureau Waardenburg: Roland van Vliet; Gespreksleider: Tom den Boer (Som-der-delen).

De uitnodiging voor het omgevingsberaad is alleen gegaan naar mensen die wonen of werken binnen 2 km van het projectgebied. We hebben vastgelegd hoe we de uitnodigingen hebben verspreid, de aanmeldingen hebben verwerkt en de loting hebben uitgevoerd. Geïnteresseerden kunnen bij ons langskomen op de Kometensingel 152 (op donderdagen) en dan kunnen we dit laten zien.

De buurgemeenten, waaronder Oostzaan, zijn en worden door gemeente Amsterdam en initiatiefnemers geïnformeerd over de ontwikkeling van windenergie in dit gebied.

Wij zetten ons in om een aantal coöperatieve windturbines te ontwikkelen in dit zoekgebied. Graag willen we in samenspraak met de deelnemers aan het omgevingsberaad een goed, zo acceptabel mogelijk plan maken. Daarnaast willen wij de deelnemers van de omgevingsberaden zo goed mogelijk op de hoogte houden over de stappen die we zetten. We spannen ons er maximaal voor in om afspraken na te komen en te doen wat we beloven. Mochten we daarin steken laten vallen, spreek ons hierop dan aan.

VRAGEN

ANTWOORD

De omgevingsberaden bieden de mogelijkheid om zorgen, vragen en wensen mee te geven, zodat wij daar zo goed mogelijk rekening mee kunnen houden bij het uitvoeren van de onderzoeken voor het opstellen van de Milieueffectrapportage (MER). De informatie uit de MER bespreken we ook in het omgevingsberaad, om op basis daarvan een keuze te maken voor een voorkeursvariant (zie paragraaf 4.1 van het participatieplan: https://amsterdam-wind.nl/wp-content/uploads/2021/05/20210326-LAATSTE-VERSIE-Participatieplan-windmolens-Noorder-IJplas-en-CDterrein_NDSM-AW-nw-logo.pdf). Deelname aan de omgevingsberaden is vrijwillig. Wie besluit niet meer deel te nemen aan het beraad kan via de formele wegen (zienswijzen op NRD en ontwerp-omgevingsvergunning en beroep via Raad van State) zijn/haar inbreng geven.

Nee, er is geen sprake van afkoop. Deelnemers aan het omgevingsberaad kunnen ook gebruik maken van de formele inspraakmomenten en zienswijzen indienen. Het bevoegd gezag geeft vervolgens aan of en in hoeverre rekening moet worden gehouden met ingediende zienswijzen. Vervolgens neemt het bevoegd gezag een besluit. Als een indiener van een zienswijze vindt dat het bevoegd gezag zijn visie niet of onvoldoende heeft meegewogen bij het nemen van het besluit, dan kan hij bezwaar maken en/of in beroep gaan. Dan dient de Raad van State zich daarover te buigen.

Wanneer de Gemeente Amsterdam het bevoegd gezag is, zal de gemeenteraad uiteindelijk beslissen of er toestemming zal worden verleend voor het project. Het college kan namelijk pas een vergunning afgeven nadat de gemeenteraad hierover een besluit heeft genomen.

VRAGEN

Wat zijn de Amsterdamse normen, zijn die er al, door wie worden die opgesteld?

Hoelang duurt de PlanMER dat het Rijk gaat maken voor het Activiteitenbesluit?

Moet de lokale norm strenger zijn dan het huidige Activiteitenbesluit?

Wat gebeurt er als de normen in Amsterdam minder streng zijn dan de landelijke (na uitvoering PlanMER Activiteitenbesluit)?

Geldt strengste norm als Rijksnormen er zijn?

Moet je geluid niet meten in plaats van berekenen?

Welk nut heeft het omgevingsberaad als Gemeente Amsterdam na een MER een project specifieke afweging maakt en de norm daarna pas vast gaat stellen?

Ik lees elders dat we alleen molens plaatsen als er geen aanvaardbare risico's zijn voor de volksgezondheid! Maar de gemeente kan na de MER haar eigen normen vastleggen en daarmee bepaalt zij het risico van de volksgezondheid van bewoners en niet-bewoners van Amsterdam! Op welke juridische gronden kan Gemeente Amsterdam eigen afwegingen maken?

ANTWOORD

De uitspraak van de Raad van State van 30 juni 2021 heeft betrekking op de wijze (procedure) waarop windturbijnennormen in Nederland tot stand zijn gekomen. De uitspraak gaat dus niet over de inhoud, de aard of de hoogte van de normen. Om tot windturbijnennormen te komen had een PlanMER uitgevoerd moeten worden. Dat wordt nu alsnog gedaan.

Het Rijk heeft laten weten dat de PlanMER ongeveer 1,5 tot 2 jaar gaat duren. Dit is terug te lezen in deze kamerbrief van 6 juli 2021: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/07/06/kamerbrief-over-de-gevolgen-van-de-uitspraak-van-de-raad-van-state-over-de-milieubeoordeling-voor-windturbijnennormen>

Het gevolg van de uitspraak is dat overheden de landelijke windturbijnennormen niet mogen gebruiken bij het beoordelen van een vergunningsaanvraag voor windturbines. Wanneer de PlanMER is uitgevoerd, mogen windturbijnennormen weer worden gehanteerd. De uitspraak betekent niet dat er geen besluiten genomen kunnen worden over nieuwe windturbines. De gemeente (of provincie) kan ook eigen normen stellen, als deze maar goed worden onderbouwd. De kennis waarop lokale normen worden gebaseerd dient actueel, deugdelijk, op zichzelf staand en toegesneden te zijn op de aan de orde zijnde situatie. Lokale normen worden vervolgens opgenomen in een vergunning en/of bestemmingsplan.

Amsterdam heeft nog geen windturbijnennormen opgesteld. De effecten van windturbines, waaronder geluid en slagschaduw, worden per zoekgebied onderzocht en komen in de MER. Daarnaast wordt specifiek voor geluid een advies gegeven door een groep waarin experts van het RIVM en GGD zitten. De gemeente stelt op basis van deze kennis vast aan welke normen de windturbines moeten voldoen en neemt deze op in de vergunning en/of het bestemmingsplan.

Nee, een lokale norm hoeft niet strenger te zijn. Een lokale norm wordt vastgesteld op basis van onderzoek naar de effecten van windturbines in het gebied. De lokale norm kan gelijk zijn aan wat de landelijke normen waren maar kan daar ook van afwijken.

VRAGEN

ANTWOORD

Het is niet de verwachting dat de lokale normen minder streng zullen zijn. In de MER worden de milieueffecten inzichtelijk gemaakt. De gemeente stelt op basis van de MER de lokale normen vast. Dat betekent dat besluiten die de gemeente neemt geldig blijven.

Het is onmogelijk om geluidseffecten te meten van een windpark dat er nog niet staat. De geluidseffecten van het windpark worden in de MER in kaart gebracht, evenals de cumulatie met andere geluidsbronnen in de omgeving. Het in kaart brengen van de geluidseffecten wordt met modelmatige software gedaan op basis van de (gecertificeerde) geluidscurves van de turbines.

De input die deelnemers op het omgevingsberaad leveren wordt verwerkt in de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). De concept NRD beschrijft welke effecten die windturbines kunnen hebben onderzocht gaan worden in de Milieueffectenrapportage (MER). Het omgevingsberaad heeft daarmee invloed op wat er in het MER onderzocht gaat worden. De MER maakt inzichtelijk welke effecten, zoals geluid of slagschaduw, wanneer optreden en hoeveel hinder dat oplevert. Op basis daarvan stelt de gemeente een norm vast.

De juridische gronden waarop de gemeente eigen normen kan stellen zijn gelegen in de Wet ruimtelijke ordening en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Die geeft bevoegdheid om bepaalde besluiten te nemen en bepaalt het toetsingskader. In de Wet ruimtelijke ordening is bijvoorbeeld opgenomen dat aan een omgevingsvergunning voorwaarden gesteld kunnen worden. Een voorbeeld hiervan is de bescherming van het milieu.

VRAGEN

Er zijn toch al veel onderzoeken gedaan in het verleden, waarom moet dat nu weer opnieuw gedaan worden?

Kunnen bewoners zelf een MER laten uitvoeren?

Kun je kritiek leveren op de inhoud van de MER?
Wie beoordeelt de MER?

Wat zijn de formele inspraak/invloed momenten na de MER?

Wie stelt de notitie (NRD) op?

Waarom is er formele inspraak op een notitie (NRD)?

Welke organisatie gaat de MER uitvoeren, ofwel de benodigde onderzoeken doen?

Wie gaat de MER en de onderzoeken uitvoeren?
Toch niet Pondera?

Kan de NRD worden opgesteld terwijl er nog veel onbeantwoorde vragen zijn? Zo nee, krijgen de deelnemers van dit beraad de antwoorden op alle vragen toegestuurd voordat de NRD wordt opgesteld? Dan kunnen wij aanvullende, verduidelijkende vragen meegeven.

ANTWOORD

Voor het plaatsen van een of meer windturbines is het verplicht om een Milieueffect-rapportage (MER) op te laten stellen. Dit is door de gemeenteraad besloten en vastgelegd in een motie (<https://amsterdam.raadsinformatie.nl/modules/6/Moties/651487>). In 2013 is inderdaad een CombinatieMER (Plan en ProjectMER) uitgevoerd voor het gebied. Deze MER is in 2015 geactualiseerd. Sindsdien zijn er nieuwe ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld techniek. Maar ook nieuwe ontwikkelingen in het projectgebied en daarbuiten die van invloed kunnen zijn. Door opnieuw een MER te doen, kunnen de laatste ontwikkelingen meegenomen worden en de effecten hierop of hiervan inzichtelijk gemaakt.

Iedereen kan het initiatief nemen tot het uitvoeren van een MER. In Amsterdam is een initiatiefnemer voor windenergie verplicht om een MER te laten opstellen. Meer informatie is te vinden op: <https://www.commissiemer.nl/onze-diensten/wat-is-mer>

Er is formele inspraak op de volgende momenten:

- terinzagelegging NRD;
- terinzagelegging ontwerpvergunning (inclusief MER en advies Commissie MER) en besluit verklaring van geen bedenkingen (bestemmingsplan);
- Publicatie vergunning (Beroep Raad van State).

Op twee momenten kun je inhoudelijk reageren op de MER. De eerste mogelijkheid is wanneer de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ter inzage ligt. De NRD beschrijft wat er wordt onderzocht in de MER. De tweede mogelijkheid is wanneer de ontwerpvergunning ter inzage wordt gelegd. De MER is onderdeel van de ontwerpvergunning. Zie hiervoor ook het verslag (pagina 8) van het tweede omgevingsberaad dat op onze website staat. Het verslag is te down-loaden via deze link: <https://amsterdam-wind.nl/wp-content/uploads/2021/10/Verslag-Omgevingsberaad-2-2021-10-08.pdf>

VRAGEN

Kan ik de concept NRD inzien om te kijken of alle input uit het omgevingsberaad is meegenomen?

Krijgen wij, de deelnemers, de NRD te zien voordat deze wordt ingediend? Dan kunnen wij kijken of al onze voorstellen zijn meegenomen en wellicht hebben wij dan aanvullende suggesties. Of werkt dat op een andere manier?

Wordt de NRD ook digitaal ter inzage gelegd? Kan ik dan de link ontvangen?

Is planschade onderdeel van het NRD? Wordt er per 'plek' een inschatting gemaakt van de planschade?

Hoe worden opmerkingen die binnen komen tijdens de terinzagelegging van de NRD verwerkt? Wie besluit welke opmerkingen verwerkt moeten worden? Wie bepaalt welke opmerkingen relevant zijn of niet?

ANTWOORD

Aan de hand van zienswijzen kan de NRD of de MER eventueel worden aangevuld. De MER wordt beoordeeld door de Commissie-m.e.r. De Commissie-m.e.r. adviseert, als onafhankelijke organisatie, over de inhoud van milieueffectrapporten. Alle adviezen van de Commissie-m.e.r. zijn openbaar. Meer informatie is te vinden via: <https://www.commissiemer.nl/onze-diensten/wat-doet-de-commissie-mer>

De initiatiefnemers stellen de concept NRD (Notitie Reikwijdte en Detailniveau) op en sturen die naar het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag, bijvoorbeeld de gemeente of provincie, publiceert de concept NRD zodat alle belanghebbenden deze kunnen inzien.

Inspraak op de concept NRD is een onderdeel van een MER-procedure. Wanneer een initiatiefnemer een MER laat opstellen, is deze ook verplicht om een NRD op te stellen. En daarmee ook verplicht om de NRD door een overheid ter inzage te laten leggen zodat iedereen de gelegenheid heeft om hiervan kennis te nemen en op in te spreken via een zienswijze.

De meeste onderzoeken zullen door Bosch & Van Rijn worden gedaan. Voor specialistische onderwerpen wordt waar nodig een gespecialiseerd bureau gevraagd.

Om antwoord te kunnen geven op veel van de vragen die tijdens de eerste 2 beraden zijn gesteld, zal eerst onderzoek gedaan moeten worden. Daarom worden deze vragen opgenomen in de NRD. De NRD beschrijft namelijk welke effecten op de omgeving worden onderzocht en hoe dat wordt gedaan.

De concept NRD wordt door het bevoegd gezag ter inzage gelegd zodat deelnemers uit de omgevingsberaden en andere belanghebbenden op hetzelfde moment daarop kunnen reageren.

De concept NRD is op 13 december gepubliceerd. Deze is zowel fysiek als digitaal te raadplegen. Op het stadsdeelkantoor in Noord en Centrum ligt een fysiek exemplaar. De digitale versie kunt u vinden via deze link: https://amsterdam-wind.nl/wp-content/uploads/2021/12/nrd_windturbines_noorder_ijplas_en_cornelis_douwesterrein_definitief_access-wrt.pdf

VRAGEN

ANTWOORD

Op 14 december hebben we de publicatie per e-mail laten weten aan de deelnemers aan het omgevingsberaad. Daarnaast hebben we een nieuwsbrief verstuurd voor geïnteresseerden die niet deelnemen aan het omgevingsberaad. Als u input mist of opmerkingen heeft, kunt u die tot 10 februari doorgeven aan het bevoegd gezag via een zogenaamde zienswijze. Hoe u dat kunt doen leest u op deze pagina: <https://amsterdam-wind.nl/start-inspraak-op-notitie-reikwijdte-detailniveau-nrd/>

Deelnemers aan de omgevingsberaden hebben op twee manieren invloed op de totstandkoming van de NRD. In de eerste plaats via de vragen en opmerkingen die tijdens de eerste en het tweede omgevingsberaad zijn gesteld. De vragen en opmerkingen worden verwerkt in de NRD. Op de tweede plaats kan er via de formele weg inspraak worden gegeven op de inhoud van de NRD. De NRD is een openbaar document en wordt gepubliceerd door de gemeente Amsterdam. Na publicatie heeft iedereen, ook mensen en organisaties die niet deelnemen aan de omgevingsberaden, 6 weken de tijd om zienswijzen in te dienen. Wij informeren deelnemers en ontvangers van de nieuwsbrief waar en wanneer de NRD ter inzage wordt gelegd.

De opmerkingen en zienswijzen komen binnen bij het bevoegde gezag, bijvoorbeeld de gemeente of provincie. Het bevoegd gezag verwerkt de opmerkingen en zienswijzen na de terinzagelegging van de NRD in een 'Nota van antwoord'. Het bevoegde gezag stelt de nota vast. De gemeente beoordeelt of de opmerkingen relevant zijn voor de in de NRD genoemde milieueffecten, of ze nog ontbraken in de tekst, en zo ja, dat ze moeten worden toegevoegd.

Planschade is geen onderdeel van het NRD. Het NRD beschrijft welke milieueffecten er in de MER worden onderzocht en hoe dat onderzoek zal worden uitgevoerd. De uitkomsten van het MER zijn een belangrijke basis voor de keuze van een voorkeurs opstellingsvariant (aantal, type en plekken van de windturbines). Meer informatie over de planschadeprocedure: <https://www.amsterdam.nl/veelgevraagd/?productid=%7BED9B9C7E-F2F4-4108-A51C-E83A8839C41C%7D>

VRAGEN

ANTWOORD

Wat is de business case?

De business case is een financiële berekening waaruit blijkt of het project financieel haalbaar is. De inkomsten van een windpark bestaan uit verkoop van de opgewekte elektriciteit en eventuele SDE-subsidie. De investeringskosten en operationele kosten moeten worden terugverdiend met de inkomsten.

Is er wel een business case voor een windturbine op het Cornelis Douwesterrein? (Er komt toch woningbouw?)

Met de informatie waarover we nu beschikken is er ook een business case voor het opwekken van windenergie op het Cornelis Douwesterrein.

Is er rekening mee gehouden dat de windturbines weer afgebroken moeten worden?

Er wordt rekening gehouden met een exploitatietermijn van 20 jaar. In de business case is een post opgenomen voor het afbreken van de windturbines aan het einde van de termijn.

Is 60.000 euro voor het verwijderen van een windturbine te weinig?

Het moment van afbreken en verwijderen ligt nog ver in de toekomst. Het is daarom lastig om te voorspellen of €60.000 per windturbine te weinig is. We gaan er nu van uit dat dit voldoende is. We zullen gedurende de exploitatie wanneer dit moment dichterbij komt, toetsen of deze reservering nog actueel is en indien nodig maatregelen treffen.

Er wordt subsidiegeld (lijkt een lening maar kan worden weggestreept) beschikbaar gesteld van €450.000 voor dit project, zonder dat er enige besluitvorming is! Hoe zit dit nu echt?

Ter financiering van het ontwikkeltraject hebben de energievoerders een lening aangevraagd bij het Duurzaamheidsfonds van de gemeente Amsterdam. Het betreft een lening, dat betekent dat het geleende bedrag wordt terugbetaald op het moment dat het traject resulteert in de bouw van windturbines. De lening bedraagt maximaal €450.000. Het bedrag wordt niet in zijn geheel direct verstrekt, maar in drie delen. Als tijdens de ontwikkeling duidelijk wordt dat het bouwen van windturbines niet mogelijk is, vervalt de verplichting om het tot dan toe ontvangen deel van de lening terug te betalen.

Wat is het effect van stilstand? (op de te verdelen opbrengsten)

Het directe effect van een stilstand-regeling is dat een of meer windturbines op sommige tijden in het jaar worden stilgezet. Dat heeft veelal te maken met het voorkomen van hinder door bijvoorbeeld slagschaduw. Het stilzetten van een of meer windturbines heeft tot gevolg dat er minder stroom wordt opgewekt. Omdat de hoogte van een omgevingsfonds is gekoppeld aan de stroomopbrengst, zorgt een stilstandsregeling voor een lagere opbrengst in het omgevingsfonds. Andersom geldt overigens ook. Meer stroomopbrengst doordat windturbines minder stil hebben gestaan of doordat het meer heeft gewaaid, zorgt voor meer inkomsten in het omgevingsfonds.

VRAGEN

Is het niet nog te vroeg om het omgevingsfonds concreet te bespreken?

In het staatsje met Uitgaven staat een bedrag voor omgevingsfonds/omwonendenregeling van ong. € 1.300. Is dat per windturbine? Per jaar? Is dat bedrag om planschade van te betalen?

Kan het geld (in het omgevingsfonds) worden besteed om hinder en/of klachten te verminderen?

Waar is jullie verdienmodel als de SDE wegvalt?

Gaat de SDE stoppen als de ambitie van het klimaatakkoord is gehaald? Dit is een uitspraak van de staatssecretaris EZK.

ANTWOORD

Het is inderdaad nog onzeker hoeveel geld er beschikbaar komt in het omgevingsfonds, dit is afhankelijk van meerdere factoren als het aantal en type windturbines. Desondanks kan al wel nagedacht worden over de wijze waarop en waaraan de inkomsten uit het fonds kunnen worden uitgegeven. Bijvoorbeeld voorwaarden waaraan het fonds geld kan uitgeven en wie daarover mag besluiten.

Het bedrag van € 1.300 is een inschatting van wat er per jaar per MW opgesteld vermogen minimaal beschikbaar komt voor de omgeving. Bij een windturbine van 3MW is dat dus driemaal € 1.300 en daarmee ongeveer € 4.000 per jaar. Hoeveel het precies wordt, is afhankelijk van hoeveel duurzame stroom er jaarlijks wordt opgewekt. We houden hier de landelijke norm van NWEA als ondergrens aan. Die bedraagt € 0,50 per 1.000 kWh (= 1 MWh). Het bedrag dat beschikbaar komt voor het omgevingsfonds wordt niet gebruikt om eventuele planschade mee te vergoeden, het komt beschikbaar voor de omgeving.

Het gebruiken van inkomsten uit het omgevingsfonds om hinder te voorkomen is een goede suggestie en mogelijke optie waarvoor het omgevingsfonds ingezet kan worden. Dit nemen we mee.

De inkomsten voor een windturbine bestaan uit twee inkomstenstromen: de SDE-subsidie en de verkoop van de opgewekte stroom. Als inkomsten uit de SDE wegvallen, dan blijven de inkomsten uit de verkoop van stroom over. Afhankelijk van de ontwikkelingen op de stroommarkt zal uitwijzen of een business case zonder SDE in dat geval mogelijk is. Met de SDE wordt het verschil tussen de verkoopprijs van elektriciteit op de markt en een zeker 'basisbedrag' vergoed. Dit basisbedrag wordt jaarlijks aangepast in lijn met prijsontwikkelingen in de windturbine markt. Het is daarnaast afhankelijk van de gemiddelde windsnelheid op locatie en de vraag of voor de windturbines een hoogtebeperking vanuit de luchtvaart geldt. De SDE-regeling is dus een subsidie waarmee de overheid een bedrag aanvult bovenop de marktprijs. De overheid doet dit alleen indien de marktprijs tijdens de exploitatie niet toereikend is. Als de marktprijs wel voldoende

VRAGEN

ANTWOORD

is, gaat er geen subsidie naar windturbines. De SDE-subsidie garandeert daarmee een minimale opbrengst per opgewekte kWh. Meer informatie is te vinden op: <https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/sde>.

Of de SDE gaat stoppen is nog niet zeker. In de brief die de staatsecretaris aan de Tweede Kamer heeft gestuurd op 14 oktober 2021 staat dat de SDE-subsidie is ingericht om het doel van 35 TWh uit het Klimaatakkoord te realiseren. De staatsecretaris geeft aan bij elke nieuwe openingsronde van de SDE te evalueren of het doel van 35 TWh wordt behaald. Afhankelijk van het aantal aanvragen is haar verwachting dat deze doelstelling met de openstellingsronde van 2022 of 2023 in zicht komt. Ook staat in de brief dat het aan het komende kabinet is om te besluiten of de huidige doelstelling van 35 TWh aangepast gaat worden en wat de consequentie daarvan zal zijn voor de SDE. De Kamerbrief is te vinden via deze link: <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat/documenten/kamerstukken/2021/10/14/kamerbrief-over-veegbrief-sde>.

VRAGEN

Hoe wordt de planschade bepaald, als geplande woningbouw niet meer kan plaatsvinden doordat projectontwikkelaars de locatie niet meer interessant vinden vanwege windturbines die op 350 m. afstand staan?

Hebben toekomstige bewoners/eigenaren van nog te bouwen woningen ook recht op planschade?

Hoe verloopt schadevaststelling in geval van planschade? Is dit vooraf of achteraf?

Waarom wordt planschade pas aan het eind ingeschat, waarom niet aan het begin van dit traject?

Hoe ga je planschade bepalen als de woningen nog gebouwd moeten worden?

Wat is te veel schade? Wat is het criterium?

Hoe is de post voor planschade meegenomen in de business case? Waar zit de planschade in de business case?

Is een formule waarbij er ruimte is voor het invullen van variabelen een optie voor het vaststellen van de planschade?

Als ik lid ben van een energiecoöperatie, kan ik dan nog steeds schade claimen?

ANTWOORD

Om planschade vast te stellen is eerst een concreet plan nodig met o.a. aantal, type en exacte plekken van de windturbines. Om te komen tot dit plan onderzoeken we in de MER de effecten van meerdere aantallen, types en plekken voor windturbines in dit gebied (dit heet opstellingsvarianten). In de MER wordt rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen in het gebied door deze als 'autonome ontwikkelingen' mee te nemen. Dit betekent bijvoorbeeld dat als in het gebied concrete plannen voor woningbouw bestaan, de milieueffecten van windturbines worden beoordeeld alsof de woningen hier al gerealiseerd zijn. Indien windturbines tot planschade leiden bij bestaande en toekomstige concrete plannen, kunnen bewoners en ontwikkelaars planschade verhalen volgens de daarvoor geldende procedures. Voor zover wij weten is de planschadeprocedure voor bewoners van bestaande woningen en geldt deze niet voor toekomstige bewoners. Het is uiteindelijk aan het bevoegd gezag om bij het besluit over een vergunning voor windturbines in dit gebied, ook alle andere belangen mee te wegen.

Vooraf kan door een gespecialiseerd planschade bureau een inschatting worden gemaakt van de omvang van de planschade op basis van het aantal windturbines en de locaties. Als een woning in waarde daalt ten gevolge van een wijziging van het bestemmingsplan, dat de opwekking van windenergie in het gebied mogelijk maakt, kunnen gedupeerden daarvoor een planschadeprocedure opstarten bij de gemeente. Vaststelling van de schade vindt achteraf plaats op basis van het definitieve plan.

Om planschade te kunnen vaststellen, is het nodig om te weten hoeveel, waar en welk type windturbines er komen. Inclusief maatregelen om hinder verder te beperken. Vervolgens kan voor de verschillende varianten worden uitgezocht of en hoeveel planschade er optreedt.

Er is sprake van teveel financiële schade wanneer de benodigde investering voor het realiseren van de windturbines hoger is dan de opbrengsten die gedurende de exploitatie worden behaald. Met andere woorden, het is teveel als er een negatieve business case ontstaat.

VRAGEN

ANTWOORD

Planschade is onderdeel van de initiële investering, net zoals kosten voor de ontwikkeling, aanleg van de netaansluiting, aanschaf van de windturbines zelf en kosten die gemaakt worden om hinder te beperken.

Het vaststellen van planschade wordt gedaan door een gespecialiseerd en onafhankelijk bureau. De kern voor de beoordeling van het risico op planschade wordt gevormd door de planologische vergelijking. Deze bestaat uit de vergelijking tussen het huidige planologische regime en het nieuwe planologische regime. Voor deze vergelijking zijn de Wet ruimtelijke ordening en de rechtspraak over planschade van belang. De mogelijkheid om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming in de planschade is vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening. Het onderwerp planschade is geregeld in hoofdstuk 6 (Financiële bepalingen).

Lid zijn van een energiecoöperatie en planschade claimen kan zeker. Lid zijn van een energiecoöperatie staat los van het recht hebben op planschade.

VRAGEN

De windturbines zijn 'voor en door Amsterdammers' staat ergens als antwoord op een vraag van 5 juli. Kunnen de bewoners de omliggende gemeenten, die ook hinder krijgen als windturbines op bepaalde plaatsen komen, op enige wijze profiteren van de turbines?

Financiële participatie/omgevingsfonds: Kunnen Zaandammers ook profiteren?

Wat is de waarde van een omgevingsberaad als deze bijvoorbeeld collectief nee zegt tegen de plaatsing?

Volgens Van Doorninck stamt het besluit om rond de Noorder IJ-plas windturbines te plaatsen uit 2012! Waarom nu een omgevingsraad als er al mogelijk een besluit ligt?

Gaan alle energiecoöperaties inzicht geven in welke leden gaan participeren en waar ze wonen?

Mag ik als tegenstander lid worden van een energiecoöperatie?

Staan er niet te weinig getallen in de visualisatie?

Wat is echte participatie?

Kan de lijst met bedrijven aangevuld worden zodat alle bedrijven informatie over het windpark ontvangen? Via de Contactgroep Bedrijven Oostzaan?

ANTWOORD

Verreweg de meeste leden van de energiecoöperaties wonen in of rond Amsterdam. Het lidmaatschap van de energiecoöperaties staat open voor iedereen. Het is wel verstandig om na te gaan of je de doelstellingen van de betreffende energiecoöperatie onderschrijft, dat is veelal een vereiste voor het lidmaatschap. Ook mensen en organisaties in buurgemeenten kunnen lid worden en financieel participeren en meeprofiten. Daarnaast komt er een omgevingsfonds en/of omwonendenregeling die ten goede komt van mensen en organisaties in het projectgebied. Mensen en organisaties in het projectgebied hoeven geen lid te zijn van een energiecoöperatie om aanspraak te maken op het omgevingsfonds en/of omwonendenregeling.

Op welke manier de jaarlijkse gelden in het omgevingsfonds en/of omwonendenregeling worden besteed, is ter bespreking in de omgevingsberaden. Het principe is dat mensen en organisaties in de omgeving van windturbines bepalen hoe en waaraan deze gelden worden besteed. Dat kunnen ook mensen uit Zaandam of andere buurgemeenten zijn.

Het streven is om na de omgevingsberaden tot een gezamenlijke voorkeur voor een plan voor windenergie te komen. We onderkennen dat belangen verschillend liggen of kunnen liggen en dat iedere deelnemer aan de omgevingsberaden een andere afweging kan maken op basis van de inhoud die tijdens de omgevingsberaden wordt gedeeld. Daarom leggen we de standpunten en voorkeur van deelnemers voor een afwijkende variant met aantal en posities van windturbines vast en voegen dit bij de motivering van de voorkeursvariant van ons als initiatiefnemers. Dit kan ook een nulvariant zonder windturbines zijn. De gemeente weegt de standpunten van deelnemers aan de omgevingsberaden en initiatiefnemers en neemt uiteindelijk een besluit over welke variant zij medewerking verleent in de vorm van een vergunning.

De waarde van de omgevingsberaden voor ons is dat wij direct van de deelnemers horen, van mensen die wonen in het projectgebied, wat de zorgen, vragen en wensen zijn. Zodat wij daar zo goed mogelijk rekening mee kunnen houden bij het uitvoeren van de onderzoeken voor het opstellen van de Milieueffectrapportage (MER) en bij het verder concreet maken van het plan. De waarde voor de deelnemers is dat iedereen naast de formele wegen van inspraak, zienswijzen en beroep, langs deze informele weg goed

VRAGEN

ANTWOORD

geïnformeerd wordt en meermaals de gelegenheid krijgt om vragen te stellen, zorgen en wensen aan ons mee te geven en het plan voor windenergie mede vorm te geven. Zoals in het participatieplan is beschreven gaat de participatie over het meedenken over het plan, dus over hoe er windturbines in dit gebied kunnen komen. De participatie gaat dus niet over de vraag of we wel of geen windenergie in dit gebied willen. Daarover is besluitvorming geweest in de gemeenteraad. We streven ernaar om op basis van de uitkomsten van de MER tot een gezamenlijke keuze voor een voorkeursvariant te komen. Lees voor meer toelichting hoofdstuk 1 en 4 en paragraaf 4.1 van het participatieplan (https://amsterdam-wind.nl/wp-content/uploads/2021/05/20210326-LAATSTE-VER-SIE-Participatieplan-windmolens-Noorder-IJplas-en-CDterrein_NDSM-AW-nw-logo.pdf)

De gemeente Amsterdam heeft in 2012 de windvisie vastgesteld. De windvisie geeft aan welke gebieden in en rond Amsterdam geschikt, minder geschikt of ongeschikt zijn voor windturbines. Het gebied rond de Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein is in de windvisie aangemerkt als ruimtelijk gewenst en kansrijk. De gebieden uit de windvisie zijn onderdeel geworden van de zoekgebieden die zijn opgenomen in de RES 1.0. De RES 1.0 is in mei 2021 door de raad vastgesteld.

Het besluit dat is genomen door de raad, is het vaststellen van de zoekgebieden inclusief de doelstelling om in de zoekgebieden 50MW windenergie (circa 17 windturbines) te realiseren. Het vaststellen van de zoekgebieden betekent dat in deze gebieden onderzoek gedaan mag worden naar de effecten van windturbines. Op basis van de onderzoeken wordt duidelijk of en hoeveel windturbines per zoekgebied mogelijk zijn. In overleg met de directe omgeving en belanghebbenden wordt gezocht naar een voorkeur voor aantal, type en locaties van de windturbines. Zoals beschreven in het participatieplan gaan de omgevingsberaden over hoe er windturbines kunnen komen in het gebied. Het streven is om tot een gezamenlijke voorkeur te komen die uiteindelijk aan het bevoegd gezag (bijvoorbeeld de Gemeenteraad of Provinciale Staten) wordt voorgelegd. Het bevoegd gezag besluit uiteindelijk of er een vergunning wordt verleend.

VRAGEN

ANTWOORD

We delen vanwege de privacywetgeving AVG geen persoonsgegevens van leden van de deelnemende energiecoöperaties. Als de coöperatieve financiering rond is, kunnen we op verzoek eventueel wel geaggregeerde gegevens delen waaruit de geografische verdeling van participanten blijkt.

Dat er te weinig kengetallen in de visualisatie staan is jammer om te horen. Naar aanleiding van de vorige keer hebben we de visualisatie aangevuld met kengetallen om inzichtelijk te maken wat de orde van grootte aan inkomsten en kosten zijn per MW.

In het participatieplan hebben wij aangegeven waar de participatie in de vorm van de omgevingsberaden wel en niet over gaat. De participatie gaat over het meedenken over een plan hoe er windturbines kunnen komen in dit gebied. Dit betekent ook dat de participatie niet gaat over de nut en noodzaak van windenergie in Amsterdam of meer specifiek de aanwijzing van dit gebied als kansrijk voor wind.

Ja dat willen we graag om alle bedrijven zo goed mogelijk te informeren. NDSM Energie heeft hierover contact gehad met CBO - Contactgroep Bedrijven Oostzaan.

VRAGEN

Hoe zit het met de bv's? Hoe werkt de structuur?

Hoe is de afroaming van opbrengsten geregeld (de bescherming daartegen)? Wie waakt voor onevenredige balans van kosten in de bv's? Kosten zoals loonkosten, huisvesting, etc. verlagen het resultaat. Zit er een limiet op deze kosten?

Zijn de aandelen van NDSM Energie in de ontwikkel bv vrij verhandelbaar?

ANTWOORD

De 5 samenwerkende energiecoöperaties hebben gezamenlijk een ontwikkel bv opgericht, genaamd: Windontwikkeling Amsterdam Noord BV. De aandelen van de bv zijn voor 50% in eigendom van NDSM Energie en voor 50% eigendom van Amsterdam Wind BV. Amsterdam Wind BV is opgericht door de 4 burgerenergiecoöperaties Amsterdam Energie, Onze Amsterdam Noord Energie, Windvogel en Zuiderlicht. Ieder van deze 4 coöperaties heeft een kwart (25%) van de aandelen van Amsterdam Wind BV.

De 5 energiecoöperaties besluiten samen over alle uitgaven van enige omvang in de bv. De energiecoöperaties verantwoorden zich op hun beurt weer aan hun leden, waarbij sommige uitgaven, afhankelijk van de statuten van de betreffende coöperatie, door de ledenvergadering goedgekeurd moeten worden.

NDSM Energie en Amsterdam Wind zijn allebei voor 50% aandeelhouder in de ontwikkel bv. De aandelen van een bv zijn altijd op naam en daarmee zijn de aandelen niet vrij overdraagbaar, vandaar 'besloten' vennootschap.

VRAGEN

Kunnen alle vragen zo worden opgemaakt dat ze (ook die van 5 juli jl.) duidelijker leesbaar kunnen worden geprint? Dus graag op een 'liggende' pagina en het percentage vergroten (was 23%). Het was, in ieder geval voor mij, niet mogelijk iets hierin aan te passen.

Kunnen de vragen genummerd worden? Veel handiger als men naar een vraag verwijst.

Kan het verslag (Excel) van het eerste omgevingsberaad ook in een tekstversie worden gedeeld?

Mag ik zo'n poster meenemen? (poster met belemmeringen)

Hoe gaan jullie om met het recyclen van de windturbines?

ANTWOORD

Dit zijn inderdaad goede suggesties. Alle vragen en antwoorden zijn daarom verwerkt in een printbaar en leesbaarder document. Het vraag- en antwoorddocument van het eerste omgevingsberaad staat op onze website en is te downloaden via deze link: <https://amsterdam-wind.nl/wp-content/uploads/2021/10/Vraag-en-antwoord-document-Omgevingsberaad-1-2.pdf>

De posters gebruiken we zoveel mogelijk opnieuw, daarom kunnen ze niet worden meegenomen. Op verzoek is het mogelijk om een afspraak te maken en de posters opnieuw in te zien. Neem hiervoor contact met ons op.

Een windturbine heeft een levensduur van tenminste 20 jaar. Na deze termijn kunnen veel onderdelen worden hergebruikt. Het is daarnaast mogelijk dat een windturbine via tweedehandsmarkt een nieuwe plek vindt. Als dat niet lukt wordt een windturbine afgebroken en onderdelen zoveel mogelijk hergebruikt. Een windturbine bestaat uit grofweg 3 onderdelen: fundering, mast en wieken. De fundering is van beton en de mast van staal, materialen die gerecycled kunnen worden. De wieken van bestaande windturbines bestaan veelal uit kunststof. Kunststof wieken zijn niet goed recyclebaar. Er zijn initiatieven waarbij oude wieken worden aangepast en een nieuwe toepassing krijgen (bijvoorbeeld als overdekte fietsenstalling (<https://www.santafixie.nl/blognl/van-windturbine-tot-fietsenstalling/>) of verwerkt worden tot een ander product (bijvoorbeeld tot siertegels of bestrating (link: <https://extreme-ecosolutions.com/index.html>)). Producenten van windturbines werken aan wieken die recyclebaar zijn. Siemens heeft dit jaar recyclebare wieken geïntroduceerd. Deze wieken worden op dit moment onderworpen aan tests. <https://www.siemensgamesa.com/newsroom/2021/09/launch-world-first-recyclable-wind-turbine-blade>

VRAGEN

Nuloptie is de enige optie. Kan de nulvariant op tafel komen?

Hoe zit het met de optie nul windturbines binnen de gemeentegrenzen?

Wat betekent nuloptie voor maatschappelijke kosten CO₂ / fijnstof?

**Wat gaat de nul variant kosten in € en CO₂?
Welke besparingen aan CO₂ worden niet gemaakt als er geen turbines komen? En hoeveel CO₂ wordt niet bespaard? Hoe belangrijk is dit project in verband met energieonafhankelijkheid?**

Ik heb de voorkeur voor plaatsing van windturbines in het havengebied. Waarom komen ze niet in het Westelijk Havengebied?

Waarom niet aan de overzijde van het IJ?

Kan er breder worden gedacht dan de RES en de zoekgebieden?

Kunnen jullie Zon PV + Geothermie + andere vormen onderzoeken?

ANTWOORD

De nulvariant wordt meegenomen, het is een van de varianten die in de MER wordt onderzocht. De nulvariant is de huidige situatie, dus zonder windturbines en inclusief te verwachten toekomstige ontwikkelingen. Hieronder vallen bijvoorbeeld plannen voor woningbouw. De nulvariant geldt dus als referentiesituatie in de MER. Daarnaast worden een aantal alternatieven met windturbines in beeld gebracht.

Het streven is om na de omgevingsberaden tot een gezamenlijke voorkeur voor een plan voor windenergie te komen. We onderkennen dat belangen verschillend liggen of kunnen liggen. Iedere deelnemer aan de omgevingsberaden kan een andere afweging maken op basis van de inhoud die tijdens de omgevingsberaden wordt gedeeld. Daarom leggen we de standpunten en voorkeur van deelnemers voor een afwijkende variant met aantal en posities van windturbines vast en voegen dit bij de motivering van de voorkeursvariant van ons als initiatiefnemers. Dit kan ook een nulvariant zonder windturbines zijn. De gemeente weegt de standpunten van de deelnemers aan de omgevingsberaden en van de initiatiefnemers en neemt uiteindelijk een besluit aan welke variant zij medewerking verleent, in de vorm van een vergunning.

Wanneer er geen windenergie wordt gerealiseerd, wordt er geen duurzame windenergie opgewekt. Als gevolg daarvan wordt er ook geen extra uitstoot van CO₂ en fijnstof bespaard. Hoe groot die besparing zou zijn geweest, hangt af van de energiemix – de manieren waarop energie in Nederland wordt opgewekt.

Vermeden CO₂-uitstoot kunnen we inzichtelijk maken door een CO₂-equivalent (vermeden tonnen uitstoot CO₂) te koppelen aan de MWh energieopbrengst van de verschillende varianten in de MER. Dat maakt het verschil tussen varianten, waaronder ook de nulvariant, duidelijk. De stroomopbrengst per variant is een onderdeel van de MER en kan worden gekoppeld aan uitgespaarde hoeveelheid CO₂ uitstoot.

In hoeverre het al dan niet komen tot windturbines in dit zoekgebied invloed heeft op de gemeentelijke doelstelling van 50MW in 2030, daar kunnen we geen antwoord op geven. Omdat de effecten van deze vragen het zoekgebied overstijgen kunnen we het niet opnemen in de NRD en onderzoeken voor de MER.

VRAGEN

Kunnen de windturbines zoveel mogelijk worden gekoppeld aan bestaande windturbines qua zichtlijnen?

Ik wil op de kaart geen stippen neerzetten, want dit betekent hinder voor een ander.

ANTWOORD

Het Westelijk Havengebied is een van de zoekgebieden voor windenergie die de gemeente heeft vastgesteld. In dit zoekgebied komen ook nieuwe windturbines. De gemeente geeft aan dat zij verwacht de helft van haar windambitie, ongeveer 8 windturbines, in het Westelijk Havengebied te kunnen realiseren. In de andere zoekgebieden, waaronder het zoekgebied Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein, wordt gezocht naar locaties voor de andere helft.

De energiecoöperaties zijn als initiatiefnemers beperkt tot het onderzoeken van de mogelijkheden voor windenergie in dit zoekgebied Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein en gaan niet over de andere zoekgebieden. De afweging tussen doelstellingen, gebieden en duurzame technieken wordt door overheden en politiek gemaakt. Hier hebben de initiatiefnemers geen invloed op.

In de MER worden geen alternatieve vormen van (duurzame) energie, zoals zonne-energie of geothermie, onderzocht. Dit neemt niet weg dat andere vormen van duurzame energie naast windenergie toegepast kunnen worden.

In de MER wordt de landschappelijke impact in beeld gebracht en beoordeeld door een deskundige. Daarbij wordt rekening gehouden met al bestaande windturbines en aanwezige landschapselementen. Ook worden er visualisaties opgesteld vanuit diverse locaties. De landschappelijke impact wordt getoetst aan de geldende wet- en regelgeving.

We beseffen dat locaties aanwijzen gevoelig kan liggen. Het doel is om opstellingsvarianten met aantallen, type en locaties van windturbines samen te stellen. De effecten die windturbines per opstellingsvariant geven worden vervolgens onderzocht voor de MER.

VRAGEN

ANTWOORD

Klopt het dat de posities bekend zijn?

De posities zijn nog niet bekend en liggen nog niet vast. Het onderzoeken van mogelijke locaties is een belangrijk onderdeel van de omgevingsberaden. Het derde omgevingsberaad zal specifiek gericht zijn op het bespreken van een aantal opstellingsvarianten die als uitgangspunt worden genomen in de MER onderzoeken.

Kunnen jullie aangeven waar turbines kunnen komen?

Kunnen we meepraten over locaties?

Er zijn belemmeringen in het gebied als andere functies en ontwikkelingen, die de plekken beperken waar een windturbine zou kunnen komen. De posities die in de MER worden onderzocht, worden bepaald op basis van onder andere de belemmeringskaart zoals getoond tijdens de omgevingsberaden, als ook op basis van de input van de omgevingsberaden. Om een goed beeld te krijgen van de effecten worden verschillende opstellingsvarianten onderzocht.

Kunnen windturbines alleen binnen het gearceerde gebied worden geplaatst?

Wat is de onderlinge afstand tussen windturbines?

In potentie kunnen windturbines worden geplaatst in het niet-gearceerde deel van het zoekgebied zoals op de kaart aangeduid. Voor de gearceerde delen geldt over het algemeen dat daarover overleg nodig is met Tennet, Gasunie, Rijkswaterstaat etc. Eerst moet de MER worden opgesteld om alle effecten in beeld te brengen. Pas daarna kan er een definitieve opstelling worden bepaald.

Wat is de afstand van de Windturbine tot de woonboten?

Waarom 350 meter afstand tussen Windturbines en woningen, in plaats van 600 meter?

De onderlinge afstand tussen windturbines is afhankelijk van de rotordiameter en bedraagt bij voorkeur ongeveer 4 maal de rotordiameter.

Hoe kan het dat windturbines hier wel kunnen en in Denemarken niet (qua afstand?)

Is het een optie om de windturbines in het water te plaatsen? En wordt hierdoor de afstand groter of kleiner?

Wat de afstand tussen windturbines en woonboten of woningen gaat zijn, is nog niet bekend. Wat de minimaal aanvaardbare afstand is tussen een windturbine en bijvoorbeeld woningen is afhankelijk van de hoeveelheid geluid die een windturbine maakt en hoeveel geluid de woningen bereikt. Dat verschilt per situatie, denk bijvoorbeeld aan het type windturbine maar ook aan de fysieke omstandigheden van de omgeving. Daarom moet dit per situatie worden onderzocht. In de MER zullen verschillende opstellingsvarianten (aantallen, type en plekken windturbines) worden onderzocht. De afstand tot de woonboten is afhankelijk van de uiteindelijk te kiezen voorkeursvariant, maar bedraagt minimaal 350 meter.

Komen er windturbines in het water?

De turbines kunnen maximaal 146 meter worden, maakt het uit of een turbine in het water of op het land staat?

VRAGEN

Waarom niet op het industrieterrein?

Over welke hoogte praten we? En hoeveel MWh per turbine?

De maximale tiphoogte is medegedeeld van 146 meter. In een groep werd mij echter verteld dat dit nog niet vast staat en zelfs naar 200 meter kan! Hoe kun je een MER opstellen als je niet de exacte tiphoogte hebt vastgelegd? Wordt de tiphoogte eerst bepaald voordat er een MER rapport wordt opgesteld?

Kunnen jullie visualisaties maken vanaf de A10 afslag Oostzaan en uit de Molenwijk?

Nemen jullie ook het perspectief van hoog wonen mee?

ANTWOORD

Om in kaart te brengen waar windturbines ruimtelijk mogelijk zijn is een minimale afstand van 350 meter afstand tot geluidsgevoelige bestemmingen (zoals woningen) als uitgangspunt genomen. In algemene zin kan gesteld worden dat er binnen 350 meter van woningen vanwege geluid geen windturbines kunnen worden gerealiseerd. De minimumafstand van 350 is gebaseerd op basis van ervaringen met akoestisch onderzoek en slagschaduwonderzoek voor windparken elders in het land. Of windturbines op een specifieke locatie bij een afstand groter dan 350 meter in dit gebied aanvaardbaar en toelaatbaar zijn zal nog uit het akoestisch onderzoek en slagschaduwonderzoek, dat in het kader van de MER wordt uitgevoerd, moeten blijken.

In Denemarken geldt andere wetgeving dan in Nederland. Dit geldt niet alleen voor Denemarken, elk land binnen Europa (en daarbuiten) heeft andere normen en wetgeving ten aanzien van windturbinegeluid.

Het zoekgebied Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein omvat zowel land als water. Het plaatsen van windturbines in het water is lastiger. Daarom heeft het bouwen op water niet onze voorkeur. Mogelijk dat in de MER wel varianten worden onderzocht bestaande uit een of meerdere turbinelocaties die zich (deels) in het water bevinden. Voor de maximale hoogte maakt het niet of de turbines op het land of in het water staat, de hoogte wordt berekend vanaf maaiveld. Of de afstand tussen windturbines en woningen groter of kleiner wordt, hangt volledig af van de ligging van de woning ten opzichte van de windturbines.

Het zoekgebied bestaat uit de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein. Het Cornelis Douwesterrein is een industrieterrein, een groot deel van het plangebied is aangemerkt als gezoneerd industrieterrein. Het industrieterrein aan de overzijde van het IJ maakt geen onderdeel uit van het zoekgebied. Overigens is het gebied aan de overzijde grotendeels aangewezen als zoekgebied voor windenergie.

VRAGEN

ANTWOORD

Op dit moment geldt er in dit gebied een hoogtebeperking, waardoor objecten als windturbines beperkt zijn tot een hoogte van 146 meter. Bij een hoogte tot 146 meter is een vermogen van 3 tot 3,5 MW per turbine mogelijk. De hoogte is beperkt vanwege vlieg-routes voor Schiphol. In tegenstelling tot wat eerder werd aangenomen, is de hoogtebeperking niet hard en kan hiervan af worden geweken. Hiervoor is een ontheffing nodig. Als een ontheffing wordt verleend, is de maximale hoogte 213 meter. Bij een hoogte van 200 meter is een vermogen van 4,5 tot 5 MW per turbine mogelijk.

In opdracht van het RES-programmabureau is voor alle zoekgebieden in de RES Noord-Holland Zuid in 2021 uitgezocht of hogere windturbines mogelijk zijn (<https://energieregionhz.nl/app/uploads/2021/05/2021-04-Onderzoek-effecten-luchtvaart-tov-zoekgebieden-RES-Noord-Holland-Zuid.pdf>). Uitkomst is dat hogere windturbines technisch mogelijk zijn. Dat het technisch mogelijk is, betekent niet dat er ook hogere windturbines kunnen komen. Hiervoor is een ontheffing nodig. Daarvoor dient eerst verdiepend onderzoek te worden gedaan en vervolgens bepaalt een onafhankelijke instelling, de Inspectie Leefomgeving en Transport, of een ontheffing wordt afgegeven.

De kaders van wat er in de MER onderzocht gaat worden, zijn opgenomen in de NRD. Om een MER op te stellen waarin ook de effecten van hogere windturbines zijn onderzocht, moet dit onderdeel van zijn de NRD. Concreet betekent dit dat inderdaad eerst een maximale tiphoogte wordt vastgesteld en daarna een MER wordt opgesteld.

De gezichtspunten vanaf de A10 afslag Oostzaan en vanaf de Molenwijk nemen we mee in de uitvoering van de visualisaties. Ook het perspectief van hoogbouw woningen wordt meegenomen in de MER. Daarvoor maken we graag gebruik van uw balkon voor het maken van de foto.

VRAGEN

Is op de kaart rekening gehouden met woningbouwplannen?

Hoever moet een besluit over een plan zijn (woningbouw) om in de MER als 'autonome ontwikkeling' te worden meegenomen?

In hoeverre wordt rekening gehouden met woningbouw in de Achtersluispolder?

Maakt de geplande woningbouw in de Achtersluispolder (9300 woningen) de plaatsing van windturbines niet onmogelijk?

Er is een achtbaan gepland in de Achtersluispolder, wordt hier rekening mee gehouden?

Worden de belangen van de bewoners van Oostzaan ook in beschouwing genomen?

Ten oosten van het Cornelis Douwesterrein is woningbouw gepleegd, houden de initiatiefnemers hier rekening mee?

ANTWOORD

Om te komen tot een plan wordt onderzocht wat de effecten zijn van windturbines in dit gebied. In de MER wordt rekening gehouden met concrete toekomstige ontwikkelingen in het gebied door deze als 'autonome ontwikkelingen' mee te nemen.

Dit betekent bijvoorbeeld dat als in het gebied concrete plannen voor woningbouw bestaan, de milieueffecten van windturbines worden beoordeeld alsof de woningen hier al gerealiseerd zijn. Ook als er voor een achtbaan een plan is vastgesteld of vergunning is verleend, wordt deze meegenomen. De autonome ontwikkelingen zijn niet ingetekend op de kaart, maar worden dus wel meegenomen in de MER.

In de MER worden autonome ontwikkelingen als de Achtersluispolder meegenomen. Buurgemeenten Zaanstad, Oostzaan en Landsmeer wordt ook gevraagd input aan te leveren op dit hoofdstuk in de NRD.

Ten behoeve van de MER worden de effecten, zoals geluid en slagschaduw, van windturbines op de omgeving onderzocht. De omgeving bestaat in dit geval niet alleen uit Amsterdam maar ook aangrenzende buurgemeenten. Bij het komen tot een plan voor windenergie voor dit gebied wordt daarom rekening gehouden met bewoners en belangen van buurgemeenten, waaronder Oostzaan.

VRAGEN

Kunnen de gevolgen voor bedrijven worden meegenomen in de MER? Moet elk bedrijf hier apart om vragen hoe het op zijn bedrijf uitpakt? Als er geluidsoverlast is voor bedrijven, kan er dan rekening gehouden worden met de kantoren en de mensen die daar werken?

Wordt er rekening gehouden met de hoogte van hotel van der Valk en het effect wat deze hoogte heeft op het geluid?

Wat is de afstand die moet worden aangehouden tussen een windturbine en het hotel?

Kunnen de effecten op het hotel in kaart gebracht worden?

Kunnen jullie de effecten op bedrijven onderzoeken, met onderscheid kantoorpanden, loodsen, horeca en distributiebedrijf (bijv. van Keulen)?

Op het Cornelis Douwesterrein is nog een horeca-bedrijf aanwezig (Damme), moet hier geen afstands-cirkel rondom worden getrokken, evenals bij Undercurrent het geval is?

ANTWOORD

In de MER worden de milieueffecten van verschillende opstellingen beschouwd, zodat er een goede afweging kan worden gemaakt. Hierbij worden alle geluidsgevoelige objecten in de omgeving meegenomen. En houden we rekening met de geluidsbelasting op hoge gebouwen. Bedrijven zijn geen geluidsgevoelige objecten. Desondanks brengen we de geluidsbelasting clusterwijs in beeld op bedrijven in het projectgebied.

Bedrijven, kantoren en hotels kunnen zowel als kwetsbaar als beperkt kwetsbaar object worden beschouwd, afhankelijk van het aantal personen dat doorgaans gedurende een groot gedeelte van de dag in het gebouw aanwezig zal zijn. Hotels met een bruto vloeroppervlak >1.500 m² of waar zich >50 personen gelijktijdig gedurende een groot gedeelte van de dag zullen bevinden moeten als kwetsbaar object worden beschouwd. Hotels met een kleiner bruto vloeroppervlak en <50 personen moeten als beperkt kwetsbaar worden gezien. We nemen restaurant POF als een (beperkt) kwetsbaar object mee.

Voor woningen geldt dat zij altijd als kwetsbaar object beschouwd worden. Er gelden minimale afstanden tussen windturbines en (beperkt) kwetsbare objecten. Nieuwe kwetsbare objecten mogen niet binnen de risicocontour van windturbines liggen. Beperkt kwetsbare objecten mogen wel binnen de risicocontour liggen, maar bij voorkeur niet. Er is dan een goede motivatie nodig. Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) heeft als doel zowel individuele als groepen burgers een minimum beschermingsniveau te garanderen tegen een ongeval. Ook windturbines vallen hieronder en daarom gelden er veiligheidseisen.

VRAGEN

Wat wordt bedoeld met kwetsbare objecten (groene cirkel CD terrein)?
Gaat er een kwetsbaarobject-cirkel om restaurant POF?

Is er sprake van planschade op bedrijven of hotel?

Is bedrijfsschade onderdeel van planschade?

ANTWOORD

Kwetsbare objecten zijn met name woningen, scholen en ziekenhuizen en andere plekken waar groepen mensen verblijven. De definitie van kwetsbare objecten volgt uit het Bevi en is hier te vinden: <https://www.infomil.nl/onderwerpen/veiligheid/bevi-revi/@110701/kwetsbare-obecten/>.

In het Activiteitenbesluit was opgenomen dat windturbines de veiligheidsafstanden zijn weergegeven met de plaatsgebonden risicocontour 10-6/jr. Bij een plaatsgebonden risico van 10-6/jr is de kans dat er daadwerkelijk een zwaar ongeval plaatsvindt 1 op de miljoen. In de praktijk komt het neer op een veiligheidsafstand van 200 meter.

Zie voor meer info: <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2019/03/Veiligheid%20en%20windturbines.pdf>

Hoewel het Activiteitenbesluit door de Raad van State buiten toepassing is verklaard, volgt deze norm ook uit overige externe veiligheidsbesluiten zoals het Bevi en het Bevb (Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen). Aannemelijk lijkt daarom dat de norm onveranderd blijft.

Het vaststellen van planschade wordt gedaan door een gespecialiseerd en onafhankelijk bureau. De kern voor de beoordeling van het risico op planschade wordt gevormd door de planologische vergelijking. Deze bestaat uit de vergelijking tussen het huidige planologische regime en het nieuwe planologische regime. Op dit moment is nog niet bekend hoeveel en waar windturbines komen en daardoor is deze vergelijking nog niet te maken. Voor deze vergelijking zijn de Wet ruimtelijke ordening en de rechtspraak over planschade van belang. De mogelijkheid om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming in de planschade is vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening. Het onderwerp planschade is geregeld in hoofdstuk 6 (Financiële bepalingen). Ter volledigheid: een eventuele planschadeprocedure dient opgestart te worden via de gemeente. Meer informatie hierover staat op: <https://www.amsterdam.nl/veelgevraagd/?productid=%7BE09B9C7E-F2F4-4108-A51C-E83A8839C41C%7D>

VRAGEN

Kunnen de hoogspanningsmasten onder de grond?

Wordt er rekening gehouden met de walradar die langs het IJ staat?

Wat is de afstand tot de vaargeul?

Kunnen windwokkels als toevoeging op daken worden meegenomen?

ANTWOORD

De hoogspanningsmasten zijn in eigendom bij TenneT. Voor zover bij ons bekend, zijn er geen plannen deze ondergronds te brengen.

De walradar wordt meegenomen in de MER onderzoeken.

Wat de afstand precies gaat zijn, is nog niet bekend. De afstand is afhankelijk van de gekozen onderzoeksposities.

In de MER worden reële alternatieven beschouwd. Windwokkels, hoe mooi ook, worden niet in de MER meegenomen, omdat het hier kleinschalige productie betreft. Ter illustratie: een windwokkel heeft een vermogen van 0,5 tot 6 kW. Een moderne windturbine die ter hoogte van de Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein ontwikkeld kan worden heeft een vermogen rond de 3.000 kW, en zal ook nog meer vollast-uren draaien. Daarnaast ligt de energetische en financiële terugverdientijd van een windwokkel aanzienlijk hoger. Meer informatie staat op: <https://www.vattenfall.nl/kennis/kleine-windmolen/>.

VRAGEN

Kunnen de initiatiefnemers het geluid goed onderzoeken en rekening mee houden met slagschaduw?

Kan het effect van Laag Frequent Geluid in beeld worden gebracht?

Wat is de invloed van windturbines op de gezondheid?

Hoe kun je geluid en slagschaduw borgen, dat het niet teveel is, of meer is dan berekend?

Hoe modelleer je windmolen opstellingen in het gebied? Welke straal wordt meegenomen? Kan er een 3D model gebruikt worden?

Kan het projectteam overwegen om geluid te meten bovenop de berekeningen? Bestaat er een simulator voor windmolengeluid?

Komen er metingen/ sensoren? Willen de initiatiefnemers metingen vooraf en/of achteraf overwegen?

Hoe wordt de geluidbelasting berekend?

Kan er cumulatief gemeten worden?

Hoe wordt cumulatief geluid berekend?

ANTWOORD

Zowel geluid, laagfrequent geluid als slagschaduw en het effect ervan op de gezondheid is een onderdeel van de Milieueffectrapportage (MER) en zal worden onderzocht. In de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is opgenomen op welke wijze dit wordt gedaan.

De minimumafstand van 350 meter is goedgekeurd op basis van ervaringen met akoestisch onderzoek en slagschaduwonderzoek voor windparken elders in het land. Of windturbines op een specifieke locatie bij een afstand groter dan 350 meter toelaatbaar zijn, zal nog uit het akoestisch onderzoek en slagschaduwonderzoek moeten blijken. Met andere woorden, de afstand hangt af van het berekende gemiddelde geluidniveau op de gevel van woningen, en de norm die hiervoor gesteld gaat worden.

Bosch & Van Rijn voert met behulp van een gespecialiseerd softwarepakket akoestisch onderzoek uit voor windprojecten. De berekeningen vinden plaats met een goedgekeurd rekenmodel aan de hand van een bronvermogen van windturbines dat met behulp van geluidmetingen door een gecertificeerd bureau tot stand is gekomen.

De geluidsbelasting door omgevingslawaaï wordt op grond van een Europese richtlijn uitgedrukt in het aantal decibellen (dB) Lden en Lnight. Lden staat voor Level day-evening-night, ofwel het tijdgewogen jaargemiddelde geluidniveau in de dag, avond en nachtperiode. Om de omgeving in de avond en nacht beter te beschermen wordt voor deze periode een straffactor van respectievelijk 5 en 10 dB opgelegd. Ook laagfrequent geluid valt onder deze norm. De grenswaarden die voorheen gelden (van 47 dB Lden en 41 dB Lnight) zijn afwegingen tussen ruimte voor een activiteit en beperking van hinder bij omwonenden. Voor geluid wordt de toepassing van een range van Lden normen doorberekend en bijbehorende opbrengstderiving en aantal ernstig gehinderden (statistisch) in beeld gebracht.

Geluidniveaus van windturbines worden uitsluitend berekend. Ook cumulatief geluid wordt berekend, niet gemeten. Het meten van het (verschil in) geluidniveau op locatie is niet nauwkeurig te bepalen vanwege het aanwezige voorgrond- en achtergrondgeluid. Het is daarom niet mogelijk om vooraf geluidmetingen van windturbinegeluid te verrichten, wel kunnen we achteraf meten en monitoren als de windturbines er staan.

VRAGEN

Wat is de invloed van de dikte van de gevel van woningen? De geluidsbelasting wordt berekend tot op de gevel, maar er wordt niet berekend wat er in het huis is aan geluidbelasting. Woonboten hebben doorgaans een dunnere gevel, wat zijn de gevolgen? En zijn er oplossingen?

Wat is het effect van bomen in de omgeving? Werkt dit verzachtend voor het geluid? En wat als het winter is?

Moet slagschaduw onderzoek niet in de zomer uitgevoerd worden (langste schaduw i.v.m. hoogte van de zon)?

Produceert een windmolen extra wind?

ANTWOORD

Een geluidsimulator voor windenergiegeluid is mogelijk. Er zijn echter nog maar weinig partijen die dit aanbieden. We onderzoeken of en op welke wijze geluidssimulatie beschikbaar kunnen krijgen voor de deelnemers aan de omgevingsberaden.

We zijn in overleg met het NLR (Koninklijke Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum) om geluidssimulaties te maken van de opstellingen die worden meegenomen in de MER onderzoeken. Als de windturbines zijn gerealiseerd, is aanvullend akoestisch onderzoek (ook wel emissieterm-onderzoek genoemd) mogelijk.

De geveldikte wordt niet meegenomen bij het berekenen van de geluidbelasting. De geluidbelasting wordt berekend op de gevel. Als woonboten een dunnere of minder goed geïsoleerde gevel hebben, dan kan dit betekenen dat het windmolen-geluid binnen beter hoorbaar is. Een mogelijke oplossing is om het omgevingsfonds in te zetten voor het isoleren van (woon)boten. Andere ideeën of suggesties zijn natuurlijk welkom en bespreken we graag.

Het effect van bomen op het geluid is verwaarloosbaar. Het geluid komt van boven, bomen staan op de grond. Wel kan de bredere omgeving geluidsversterkend of juist dempend werken. Bijvoorbeeld: verhard oppervlak of water werkt versterkend.

De stand van de zon gedurende het jaar en over de dag is bekend, daardoor kan slagschaduw door middel van simulatiesoftware nauwkeurig berekend worden. Schaduwen zijn het langst, en de kans op slagschaduw daarmee het grootst, wanneer de zon laag aan de hemel staat. In de zomer komt de zon hoger aan de hemel waardoor slagschaduw minder ver rijkt dan in bijvoorbeeld het najaar. Maar de (kans op) slagschaduw wordt dus berekend voor elke dag van het jaar.

Een windmolen produceert geen wind maar wel luchtstromingen, zogeheten turbulentie. Dit heeft twee gevolgen: geluidsproductie en het zogenaamde 'parkeffect': dan vangt de ene molen de wind weg van een andere. Om dit te beperken, dient de onderlinge afstand bij voorkeur minimaal drie tot vier keer de rotordiameter te zijn.

VRAGEN

Hoeveel bomen moeten er weg?

Wat betekent de aanleg voor het groene gebied?

Hoe werkt het model om te berekenen hoeveel vogelslachtoffers er vallen?

Hoeveel vogelslachtoffers mogen er vallen?

Is een second opinion op het natuuronderzoek mogelijk? Hoe kan dat gefinancierd worden?

ANTWOORD

Hoeveel bomen er moeten verdwijnen is op dit moment niet exact bekend. We weten nog niet of er bomen staan op de plek waar mogelijk een turbine kan komen, omdat we nog geen exacte locaties hebben bepaald. Voor de fundering, wegen en de kraan-opstelplaats wordt een aantal vierkante meters geasfalteerd.

Het streven is om zo weinig mogelijk ruimtebeslag te hebben en het groene gebied zoveel mogelijk in stand te houden. Desondanks kan het toch zijn dat er bomen moeten worden gekapt. Voor het kappen, verwijderen, verplaatsen of snoeien van een boom is meestal een vergunning nodig. De Gemeente Amsterdam heeft als beleid (bomenverordening) dat voor elke gekapte boom een nieuwe boom moet worden geplant. Als opnieuw planten op dezelfde locatie niet mogelijk is, of niet gewenst, dan moet we ergens anders in de stad herplanten. Wanneer dit niet gaat, dan moeten we de waarde in geld van de gekapte boom storten in het gemeentelijk herplantfonds. Dit fonds gebruikt de gemeente voor het aanplanten van nieuwe bomen. https://www.amsterdam.nl/veelgevraagd/?productid=%7B5FD03557-0FA1-469B-B3D3-F63E40249DA0%7D#case_%7BBC166D14-3BE3-4338-A98C-8804C357FC5A%7D

Eerst is een verkennend veldonderzoek (quickscan) gedaan om een beeld te krijgen van het belang van het gebied voor beschermde flora en fauna. Voorkomende vogels en vleermuizen worden in kaart gebracht middels veldonderzoeken in de zomer van 2021 en winter van 2021/2022. In de maanden december 2021 tot en met februari 2022 (met uitloop tot en met begin maart) wordt onderzocht of en in welke mate vliegroutes van eenden en meeuwen (en eventueel zwanen, ganzen en steltlopers) het plangebied doorkruisen. Het plangebied wordt in deze maanden hiertoe driemaal bezocht met een team van twee waarnemers met een vogelradar. Het veldonderzoek is gericht op het in kaart brengen van vliegbewegingen van watervogels rond de avond- en/of ochtend-schemering, wanneer deze vogels zich verplaatsen tussen foerageergebieden waar ze overdag verblijven en slaapplekken waar ze 's nachts verblijven. Als de precieze locaties van de beoogde turbines bekend zijn, kan bepaald worden hoeveel en welke slachtoffers er kunnen vallen en hoe zich dit verhoudt tot de instandhoudingsdoelstellingen en normale jaarlijkse sterfte van deze soort(en).

VRAGEN

ANTWOORD

Voor vogels geldt dat de windmolen niet zoveel effect mag hebben dat de soort er last van heeft (soortenbescherming). De norm geldt dat de windmolen minder dan 1% van de jaarlijkse natuurlijke sterfte van de populatie veroorzaakt. Als de toename groter is, dan is een nadere beoordeling op de instandhouding van de populatie nodig. Op basis daarvan kan al dan niet een ontheffing worden verleend. Om te weten om hoeveel vogels het jaarlijks mag gaan, worden uitvoerige jaarrond vogeltellingen gedaan.

De natuuronderzoeken worden uitgevoerd door bureau Waardenburg, een onafhankelijk ecologisch adviesbureau. De resultaten hiervan worden verwerkt in de MER. Deze wordt getoetst door een onafhankelijke commissie, de 'Commissie-m.e.r.'. Wij zien op dit moment geen aanleiding om een second opinion te laten uitvoeren.

Als inwoners of belangenorganisaties dit later in het traject toch nodig vinden, zal er een argumentatie moeten zijn waarom de onderzoeken onvoldoende zijn. Als inderdaad blijkt dat de onderzoeken tekortschieten gaan we uiteraard in overleg over nieuwe onderzoeken, en de financiering en planning ervan. Een second opinion voor natuuronderzoek is kostbaar en tijdrovend, daarom is dit niet het type onderzoek dat wij snel opnieuw zullen laten doen.